

پارادایم رضوی در همزیستی مسالمت‌آمیز

میان باورمندان به ادیان الهی

کوکب دارابی / دانشجوی دکتری حکمت متعالیه دانشگاه فردوسی مشهد^{۳۰}

معصومه سادات ساری عارفی / دانشجوی دکتری حکمت متعالیه دانشگاه فردوسی مشهد^{۳۱}

وحیده فخار نوغانی / استادیار دانشگاه فردوسی مشهد^{۳۲}

چکیده

بررسی مسئله همزیستی و مبانی مشترک آن به منظور برقراری تعامل مسالمت‌آمیز بین افراد جامعه و نیز جوامع مختلف اهمیت ویژه‌ای دارد. این تعامل با توجه به تفاوت افراد در حوزه باورهای دینی اهمیتی مضاعف می‌یابد، چراکه علاوه بر تنوع ادیان، وجود سطوحی از مراتب فهم در حوزه دین خاص، سبب ظهور تنوع باورهای دینی در میان جوامع است. بنابراین دستیابی به مبانی مشترکی که بتوان بر اساس آن همزیستی مسالمت‌آمیزی را در میان جوامع انسانی ترسیم نمود، حائز اهمیت می‌نماید. از جمله راه‌های احصاء این مبانی، توجه به سیره معصومین (ع) و توجه به نوع تعاملشان با پیروان سایر ادیان و مذاهب است. در میان معصومین (ع) شرایط ویژه امام رضا (ع) زمینه جستجوی این مبانی را از سیره ایشان فراهم می‌سازد. باید توجه داشت که اولاً همزیستی برپایه مبانی نظری هستی‌شناختی، معرفت‌شناختی، خداشناسی، نفس‌شناختی و معادشناختی استوار است. ثانیاً بر پایه مبانی نظری مذکور، راهکارهای متفاوت در حوزه‌های مختلف در سیره رضوی مطرح می‌گردد که البته با توجه به مصادیق ارائه‌شده در سیره امام (ع)، سطوح متفاوتی از همزیستی ترسیم می‌شود. ثالثاً در نهایت می‌توان گفت که همزیستی در نگاه رضوی در عین حال که فرآیندی پیش‌رونده به سمت تعامل مثبت انسان با خانواده، اجتماع مذهبی، دینی و انسانی است با این وجود مقید به مبانی نظری دینی و اصول اخلاقی، اجتماعی، اقتصادی و سیاسی برآمده از آن است که عملاً چارچوبی جهت دار را ارائه می‌دهد تا در عین این همزیستی، حفظ باورهای صحیح انسان نیز دچار آسیب نگردد.

کلیدواژه‌ها: سیره امام رضا (ع)، همزیستی، هستی‌شناسی، انسان‌شناسی.

1. darabikokab@yahoo.com
2. darabikokab@yahoo.com
3. Fakhar@um.ac.ir